

Ako služba lásky a angažovanosť v oblasti spravodlivosti a starostlivosti o spoločný domov posilňujú spoločenstvo v synodálnej Cirkvi?

BOŽIE SLOVO:

(Lk 4, 16-21)

Čítanie zo svätého Evanjelia podľa Lukáša: *Ježiš prišiel aj do Nazareta, kde vyrástol. Podľa svojho zvyku vošiel v sobotu do synagógy a vstal, aby čítal. 17 Podali mu knihu proroka Izaiáša. Keď knihu rozvinul, našiel miesto, kde bolo napísané: 18 "Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť; utláčaných prepustiť na slobodu 19 a ohlásiť Pánov milostivý rok." 20 Potom knihu zvinul, vrátil ju sluhovi a sadol si. Oči všetkých v synagóge sa upreli na neho. 21 A on im začal hovoriť: "Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli." Počuli sme Božie slovo.*

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, katechézy / úvahy 575, 591, 595, 598, 601)

Dnes teda začíname s pracovnými listami. *Instrumentum* k nim hovorí: Budeme sa „zaoberať tromi prioritnými otázkami, ktoré vyplynuli z konzultačnej fázy. B 1. Spoločenstvo, ktoré sa rozširuje: „Ako byť plnšie znakom a nástrojom zjednotenia s Bohom a jednoty ľudského rodu?“ (b. 46 – 50); B 2. Spoluzodpovednosť v misii: „Ako sa môžeme podeliť o dary a úlohy v službe evanjeliu?“ (b. 51 – 55); B 3. Spoluúčasť, zodpovednosť a autorita: „Aké procesy, štruktúry a inštitúcie sú potrebné pre misionársku synodálnu Cirkev?“ (b. 56 – 60). Každý z troch priorit zodpovedá konkrétne päť pracovných listov.“ Poďme teda na prvý z nich!

a) V synodálnej Cirkvi majú ústredné miesto chudobní v pôvodnom zmysle slova, teda tí, ktorí žijú v podmienkach chudoby a sociálneho vylúčenia. Sú príjemcami starostlivosti, ale predovšetkým sú nositeľmi dobrej zvesti, ktorú musí počúvať celé spoločenstvo: najmä od nich sa má Cirkev čo učiť (porov. Lk 6, 20; EG 198). Synodálna Cirkev uznáva a oceňuje ich centrálnu rolu.

b) Starostlivosť o spoločný domov si vyžaduje spoločné kroky: riešenie mnohých problémov, ako je napríklad zmena klímy, si vyžaduje angažovanosť celej ľudskej rodiny. Starostlivosť o spoločný domov je už teraz miestom intenzívnych skúseností stretávania a spolupráce s členmi iných cirkví a cirkevných spoločenstiev, s veriacimi iných náboženstiev a tiež so ženami a s mužmi dobrej vôle. Tento záväzok si vyžaduje schopnosť konať súdržne vo viacerých oblastiach: v katechéze a pastoračnej práci, podpore lepšieho životného štýlu, správe cirkevného majetku (nehnutelného a finančného).

c) Migračné pohyby sú znakom našej doby a „migranti sú istou ‚paradigmou‘, ktorá môže vniesť svetlo do našej doby“. Ich prítomnosť je pre katolíckych veriacich výzvou na spoločné putovanie. Pozýva k vytváraniu väzieb s cirkvami v krajinách pôvodu migrantov a predstavuje možnosť zažiť rozmanitosť Cirkvi, napríklad aj prostredníctvom diaspóry východných katolíckych cirkví.

d) Synodálna Cirkev môže vydávať v roztrieštenom a polarizovanom svete prorocké svedectvo, najmä ak sú jej členovia odhodlaní kráčať spoločne s ostatnými pri budovaní spoločného dobra. Na miestach poznačených hlbokým konfliktom si to vyžaduje schopnosť stať sa sprostredkovateľmi zmierenia a tvorcami pokoja.

e) „Každý kresťan a každé spoločenstvo sú povolani byť nástrojmi Boha na oslobodenie a poskytnutie pomoci chudobným“ (EG 187). Z toho vyplýva aj ochota zaujať vo verejnej diskusii stanovisko v ich prospech, dať hlas ich záležitostiam, odsúdiť situácie nespravodlivosti a diskriminácie a nespoľčovať sa s tými, ktorí sú za ne zodpovední.

OTÁZKA NA ROZLIŠOVANIE (riešenie, hľadanie odpovede, „Božieho konsenzu“ – pozn.red.):

Kráčať spoločne znamená nenechať nikoho pozadu a zostať po boku tých, ktorí to majú najťažšie. Ako môžeme rozvíjať svoju schopnosť podporovať centrálnu rolu tých najmenších v Cirkvi a spoločnosti?

Je to možno jeden z paradoxov, ktorý Ježiš vyjadruje spojeniami, že *poníženi budú povýšení, poslední prvými* alebo ako to zaznelo aj v dnešnom úryvku z Písma, že Evanjelium je v prvom rade adresované *chudobným*, trpiacim, slabým, utláčaným. Sám Ježiš neprišiel „zvestovať Božie tajomstvo vysokou rečou“ (1 Kor 2, 1) na niektorú prestížnu rabínsku školu alebo do Veľrady alebo veľkňazom. A boli to malí, chudobní, áno, hriešnici, ktorí Ho nasledovali ako prví!

Kedysi sme hovorili, že *pre dobro slabých sa treba najprv venovať silným*. Ukazuje sa, že v praxi tými „silnými“ sú tí, ktorí sú čo do sveta utláčani, chudobní, trpiaci. A naopak, tými „slabými“ sú tí, ktorí sú čo do sveta silní a bohatí a majú pocit, že im nič nechýba. Psychológ Viktor Emil Frankl hovorí, že *ak človek stratí zmysel života, nahradí ho zábavou a rozptýlením*. Ale platí to aj opačne, človek, ktorý si môže dopriať jedlo a pitie a zábavu a pachť sa za majetkom a kariérou, môže takto utekať pred otázkou zmyslu života a umlčovať hlas existenciálnej, bytostnej prázdnoty svojho ja a svojho života, ktorý v ňom zaznieva. Ježiš hovorí: „*Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije...*“ (Jn 7, 37). Práve chudobní a trpiaci a ľudia na okraji, ktorí nemajú ako a čím potláčať v sebe pocit nedostatku a smädu, sú Evanjeliu najotvorenejší. Naopak, tí, ktorí sú spokojní ako *onen pôžitkář z Ježišovho podobenstva o boháčovi a Lazárovi či iný bohatý muž, ktorý chcel zrucať staré sýpky a postaviť nové a väčšie pre svoje veľké imanie*, sú často tí po duchovnej stránke hendikepovaní, so zatvrdeným a „stučným“ srdcom, s *ušami, ktoré nepočujú a očami, ktoré nevidia*. A platí to všeobecne. Ako to povedal istý Nemec, ktorý strávil čas ako mních v japonskom kláštore, kde mnisi pravidelne chodia na ulice zobrať a prosiť ľudí o milodary, chudobní ľudia dávali radi a často – ale nikdy sa pred ním neotvorila brána v bohatej vilovej štvrti.

A tak podobne ako Ježiš, aj my by sme mali Evanjelium ohlasovať a Krista prinášať na prvom mieste tým, ktorí sú pripravení Ho najviac počúvať a najlepšie prijať: ľudom trpiacim, chorým, vylúčeným, na okraji, utláčaným, prenasledovaným, oným *maličkým a úbohým* z Písma Svätého.

UVAŽUJEME:

Instrumentum teraz ponúka podotázky, nad ktorými môžeme uvažovať – miestami sme ich už trochu upravili čo do znenia tak, aby sedeli na naše farské podmienky:

1) „*Skutky spravodlivosti a milosrdenstva sú formou účasti na Kristovej misii. Každý pokrstený človek je preto povolaný angažovať sa v tejto oblasti. Ako možno v kresťanských spoločenstvách toto vedomie prebúdzat, pestovať a posilňovať?*“ Čo a ako by sme mali urobiť, aby sme ako jednotlivci aj spoločenstvo chápali, že táto starostlivosť je podstatná súčasť katolíckeho života a praxe, nielen nejaká občasná pomoc alebo príspevok na charitu?

2) „*Nerovnosti, ktoré poznačujú súčasný svet, prechádzajú aj telom Cirkvi a oddeľujú bohatých a chudobných ... Aké nástroje sú potrebné, aby sme mohli kráčať spoločne v našej farnosti tak, aby sme prekonali tieto nerovnosti a skutočne sa delili o dary?*“ Lebo aj u nás sú bohatší a sú aj chudobní, skutočne chudobní bratia a sestry. Ako to spraviť, aby sme naozaj aj s nimi boli spoločenstvom deliacim sa o všetko ako skutočná Cirkev?

3) „*Hlasy tých najchudobnejších ... Co musíme urobiť, aby sme ich čoraz viac zapájali do nášho spoločného putovania a umožnili, aby ich hlasy spochybnili náš spôsob konania, keď nie sme voči nim dostatočne otvorení?*“ Bezdomovci a chudobní. Odišenci z Ukrajiny. Rómska komunita. Mnohí sú pokrstení. Všimame si ich? Počúvame? A hovorí k nám vôbec? Alebo sme pre nich nejaká „buržoázia tam hore“ a na nás kašľú? Čo urobíme, aby nás brali vážne, ako ozajstnú Cirkev, ako Rodinu – a my aby sme ich brali vážne ako svojich ozajstných bratov a sestry a skutočne ich počúvali a boli v tomto smere ochotní meniť svoje myslenie, názory, postoje,...? „*Ako sa môže prijatie migrantov stať príležitosťou k tomu, aby sme spoločne kráčali s ľuďmi z inej kultúry, najmä ak máme rovnakú vieru?*“

4) „*Dokáže naše farské spoločenstvo kráčať spoločne s ostatnými ľuďmi pri budovaní spoločného dobra, alebo sa sústreďujeme len na hájanie svojich vlastných záujmov? Dá sa nám svedčiť o tom, že zhoda je možná, a prekonávať politickú nevráznosť a roztrieštenosť? Aké nástroje naša farnosť používa, aby sa pripravilo na tieto úlohy?*“ – resp. aké by sme použili a mali? A čo by sme mali urobiť, aby sme chápali, že aj toto je podstatná časť katolíckeho života rovnako, ako „chodenie do kostola“ a „modlenie sa“? „*Aké skúsenosti máme s tým, že v starostlivosti o spoločný dom kráčame spoločne s ľuďmi, skupinami a hnutiami, ktoré nie sú súčasťou Katolíckej cirkvi?*“

Uvažujte o tom! Na synodálnej debate sa podelíme o naše zistenia!